

Psikobiyolojik Kişilik Kuramı Faktörleri İle İş Performansı Arasındaki İlişkide Etik Eğilimlerin Etkisi

(The Effect of Ethical Tendencies on the Relationship Between Psychobiological Personality Theory Factors and Job Performance)

Ahmet DOĞAN^a, Tayfun ARAR^b, Melehat ÖNEREN^c, Cihat KARTAL^d

^aKırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye. ahmet@ahmetdoganca.com

^bKırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye. tayfunarar@kku.edu.tr

^cKırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye. melahatonerenn@gmail.com

^dKırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye. dr_cihat_kartal@yahoo.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Kişilik İş Performansı Etik Eğilimler Karakter Mizaç Gönderilme Tarihi 6 Temmuz 2019 Revizyon Tarihi 17 Eylül 2019 Kabul Tarihi 20 Eylül 2019 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Bu araştırma psikobiyolojik kişilik kuramına göre mizaç ve karakter faktörleri ile iş performansı arasındaki ilişkide etik eğilimlerinin aracılık rolünün olup olmadığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yöntem – Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde bulunan insan kaynakları danışmanlığı kapsamında özellikle işe alım süreçlerinde adayların kişilik özelliklerinin iş performansına etkisinin incelenmesini talep eden uluslararası düzeyde faaliyet gösteren tıbbi cihaz üretim fabrikası, ulusal düzeyde elektrik ürünleri üretim fabrikası, ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren mühendislik firması ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren finansal danışmanlık firması olmak üzere 4 firmanın çalışanları (n=111) oluşturmuştur. Veriler “Karakter ve Mizaç Ölçeği (TCI)” ve Etik Eğilimler Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi için frekans, güvenirlik, korelasyon, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ve yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır. Bulgular – Yapılan analizler sonucunda mizaç faktörlerinden ‘yenilik arayışı’, karakter faktörlerinden ‘acıma’ ve etik eğilimlerden ‘acıdan kaçınma’ ile iş performansı arasında istatistiki anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak temel hipotez olan kişilik özellikleri ile iş performansı arasındaki ilişkide etik eğilimlerin aracılık rolü desteklenmemiştir. Tartışma – Araştırma sonuçlarına göre özellikle işe alım süreçlerinde belirli pozisyonlar için belirli kişilik özelliklerine sahip adayların daha başarılı olacağına ilişkin algının tersine, kişilik özelliklerinin ve etik eğilimlerin belirgin bir şekilde iş performansını yordamadığı görülmüştür. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda araştırmanın, işe alım süreçlerinde kişilik ve etik eğilimlerin tespit edilmesine odaklanmak yerine daha somut düzeyde tutum ve davranışları belirlemeye yönelik yöntemlere odaklanılması konusunda araştırmacı ve uygulayıcılara fikir vereceği öngörülmektedir.
ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Personality Job Performance Ethical Tendencies Character Temperament Received 6 July 2019 Revised 17 September 2019 Accepted 20 September 2019 Article Classification: Research Article	Purpose – This study was carried out in order to determine whether ethical tendencies mediate the relationship between temperament and character factors and job performance according to psychobiological personality theory. Design/methodology/approach – Within the scope of human resources consultancy in Ankara province, the sample of the study consisted of the employees of 4 firms (n = 111) in Ankara, which is an internationally operating medical device manufacturing factory, a national electrical products manufacturing factory, a national and international engineering firm and a financial consultancy firm operating in the service sector which demand the examination of the effect of personality traits on job performance in recruitment processes. Data were collected using the “Character and Temperament Scale (TCI)” and Ethical Tendencies Scale “. Frequency, reliability, correlation, exploratory and confirmatory factor analyzes and structural equation modeling were used for data analysis. Findings – As a result of the analyzes, it was found that there was a statistically significant relationship between ‘seeking novelty’ as one of the temperament factors, ‘pity’ as one of the character factors and ‘pain avoidance’ as one of the ethical tendencies and job performance.

Önerilen Atıf/ Suggested Citation

Doğan, A., Arar, T., Öneren, M., Kartal, C. (2019). Psikobiyolojik Kişilik Kuramı Faktörleri İle İş Performansı Arasındaki İlişkide Etik Eğilimlerin Etkisi, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11 (3), 2273-2289.

However, the basic hypothesis which investigates the mediation role of ethical tendencies in the relationship between personality traits and job performance was not supported.

Discussion – According to the results of the study, contrary to the perception that candidates with certain personality traits will be more successful especially for certain positions in recruitment processes, it is seen that personality traits and ethical tendencies do not predict job performance significantly. When these results are taken into consideration, it is predicted that the research will give an opinion to researchers and practitioners to focus on methods to determine attitudes and behaviors at a more concrete level rather than focusing on identifying personality and ethical tendencies in recruitment processes.
